

Sygn. akt IV KK 52/16

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Szewczyk

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 23 marca 2016 r.,

sprawy **P. K.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k. i in.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w C.

z dnia 12 listopada 2015 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w C.

z dnia 30 kwietnia 2015 r.,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2015 r., sygn. akt IV K .../13, Sąd Rejonowy w C. po rozpoznaniu sprawy P. K., B. K., A. Ł. i M. L., uznał oskarżonego P. K. za winnego popełnienia czynu z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k. i innych i skazał go na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby. Na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego P. K. karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 15 zł każda.

Od powyższego wyroku apelację złożył obrońca oskarżonego P. K., zarzucając:

1. „nieumorzenie przez sąd postępowania karnego mimo istnienia do tego dwóch przesłanek, tj.: braku skargi uprawnionego oskarżyciela (art. 17 ust. 1 punkt 9 k.p.k.) oraz istnienia innych okoliczności wyłączających ściganie (art. 17 ust. 1 punkt 11 k.p.k.),
2. błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez przyjęcie popełnienia przez oskarżonego zarzucanych mu czynów, mimo braku co do tego wystarczających dowodów,
3. czynienie ustaleń faktycznych na podstawie niedopuszczalnych dowodów: nagrania rozmowy bezpośredniej dokonanego przez M. T. oraz nagrań rozmów telefonicznych pozyskanych przez organa ścigania”.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania lub uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2015 r., sygn. akt VII Ka .../15, Sąd Okręgowy w C. zaskarżony wyrok w części dotyczącej oskarżonego P.K. zmienił w ten sposób, że:

1. uchylił rozstrzygnięcia zawarte w pkt. od 1 do 3 i od 5 do 10 zaskarżonego wyroku oraz orzeczenie o opłatach zawarte w pkt. 11;
2. uznał oskarżonego P. K. za winnego tego, iż działając w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu w okresie od 4 marca 2012 r. do dnia 5 marca 2012 r. dopuścił się ciągu przestępstw:
 - w dniu 4 marca 2012 r. w C. działając w celu udzielenia sprawcy przestępstwa pomocy w uniknięciu odpowiedzialności karnej, podjął czynności zmierzające do utrudnienia lub udaremnienia postępowania karnego Prokuratury Rejonowej o sygn. akt 2 Ds. .../12 (III K .../12 Sądu Rejonowego) przeciwko S. G., polegające na podżeganiu M. N. do nakłonienia M. T. do złożenia fałszywych zeznań w toku wskazanego postępowania karnego, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę M. N., czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w

zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k.;

- w dniu 5 marca 2012 r. w C. działając wspólnie i w porozumieniu z B. K., A. Ł. i M. L. w celu udzielenia sprawcy przestępstwa pomocy w uniknięciu odpowiedzialności karnej, podjął czynności zmierzające do utrudnienia lub udaremnienia postępowania karnego Prokuratury Rejonowej o sygn. akt 2 Ds. .../12 (III K .../12 Sądu Rejonowego) przeciwko S.G., polegające na nakłonieniu M. T. do złożenia fałszywych zeznań w toku wskazanego postępowania karnego, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę M. T., czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k.;
- w dniu 5 marca 2012 r. w C. działając wspólnie i w porozumieniu z B. K., A. Ł. i M. L. w celu udzielenia sprawcy przestępstwa pomocy w uniknięciu odpowiedzialności karnej, podjął czynności zmierzające do utrudnienia lub udaremnienia postępowania karnego Prokuratury Rejonowej o sygn. akt 2 Ds. .../12 (III K .../12 Sądu Rejonowego) przeciwko S. G., polegające na nakłonieniu M. T. do nakłonienia A. T. i M. F. do złożenia fałszywych zeznań w toku wskazanego postępowania karnego, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę M. T., czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k.;

i za to z mocy art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu jedną karę w rozmiarze 6 miesięcy pozbawienia wolności;

3. na podstawie art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego P. K. w pkt I pkt 2 niniejszego wyroku oraz w pkt 4 wyroku Sądu Rejonowego kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną w rozmiarze roku pozbawienia wolności;
4. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt. 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 3 lat tytułem próby;
5. na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego P. K. karę grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych, przy przyjęciu wartości jednej stawki dziennej na kwotę 15 zł;

6. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy;
7. zasądził na rzecz Skarbu Państwa od oskarżonego P. K. kwotę 300 zł tytułem opłaty za obie instancje;
8. obciążył oskarżonego P. K. wydatkami postępowania odwoławczego w kwocie 5 zł.

Od powyższego wyroku kasację w części dotyczącej skazanego P. K. wnioś
jego obrońca, zarzucając:

1. naruszenie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k., polegające na nieuwzględnieniu faktu, że zachodziła okoliczność wyłączająca postępowanie w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, co obligowało Sąd do umorzenia postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.;
2. rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k., poprzez niewyjaśnienie stosowną opinią biegłego autentyczności nagrań rozmów dopuszczonych w sprawie jako dowody, mimo że autentyczność była kwestionowana przez oskarżonego;
3. rażące i mające wpływ na treść orzeczenia naruszenie art. 18 § 2 k.k., poprzez nieprawidłowe uznanie, że ewentualne działania (wypowiedzi) oskarżonego stanowiły nakłanianie do przestępstw;
4. rażące i mające wpływ na treść orzeczenia naruszenie art. 393 § 3 k.p.k. oraz art. 19 ust. 1 i 3 ustawy o Policji, poprzez uwzględnienie w materiale dowodowym nagrań rozmów, co do których istniało wysokie prawdopodobieństwo, że pozyskane zostały przez współpracownika Policji na cele postępowania karnego, jak również pozyskanych przez Policję w trybie art. 19 ust. 3 ustawy o Policji bez zachowania wymaganej procedury, a ponadto w sytuacji, gdy oskarżonemu nie zarzucono żadnego z przestępstw wymienionych w art. 19 ust. 1 ww. ustawy;
5. rażące i mające wpływ na treść orzeczenia naruszenie art. 15 § 1 k.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k., polegające na skazaniu oskarżonego za czyny z punktów I - III aktu oskarżenia oraz utrzymaniu w mocy wyroku Sądu I instancji odnośnie punktu IV aktu oskarżenia mimo, że okoliczności sprawy wskazywały, iż nawet gdyby uznać, że oskarżony dopuścił się usiłowania

podżegania to w każdym z przypadków objętych aktem oskarżenia dobrowolnie od usiłowania odstąpił, co winno skutkować umorzeniem postępowania.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej P. K. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie wobec oczywistej bezzasadności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego P. K. jest bezzasadna w stopniu oczywistym.

Stosownie do dyspozycji art. 523 § 2 k.p.k. kasacja na korzyść może być wniesiona jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Wskazane ograniczenie nie dotyczy jednak kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub w wypadku określonym w art. 521 k.p.k. (art. 523 § 4 k.p.k.). Tym samym strony mogą składać kasację na korzyść od wyroku skazującego na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, pod warunkiem jednak, że zawarto w niej sformułowanie wskazujące wprost na uchybienie wymienione w art. 439 § 1 k.p.k.

Powyższe unormowanie przesądza, że wniesiona przez obrońcę P.K. kasacja jest dopuszczalna jedynie w tym zakresie, w jakim podnosi zarzut związany z naruszeniem art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. i w tym zakresie tylko mogła być rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Inne rozumienie reguły z art. 523 § 2 i 4 k.p.k. powodowałoby konieczność rozpoznawania każdego zarzutu kasacyjnego, o ile w kasacji znalazł się także, choćby oczywiście bezzasadny zarzut uchybienia wymienionego w art. 439 k.p.k. Umożliwiłoby to obejście ograniczenia z art. 523 § 2 k.p.k. i wnoszenie kasacji także w sprawach, w których oskarżeni skazani zostali na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania lub karę inną aniżeli kara pozbawienia wolności.

Brak skargi uprawnionego oskarżyciela w rozumieniu art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. – na który powołuje się skarżący - wchodzi w grę tylko w toku sądowego stadium procesu i tylko w odniesieniu do takiej osoby, która swoją skargą zainicjowała

postępowanie główne, pomimo że nie była osobą do tego uprawnioną lub orzeczono o czynie nie zawartym w akcie oskarżenia. Dotyczy zatem dwóch rodzajów sytuacji – pierwszej - gdy osoba nie miała żadnej legitymacji do wystąpienia z oskarżeniem, drugiej - gdy czyn przypisany jest nietożsamy z czynem zarzuconym (co oznacza, że orzeczono w przedmiocie przestępstwa, którego osądzenia w ogóle nie żądał oskarżyciel).

W rozpoznawanej sprawie nie ulega wątpliwości, że Prokurator Okręgowy w C., który skierował do Sądu Rejonowego w C. akt oskarżenia przeciwko P. K. i innym - w myśl art. 45 § 1 k.p.k. - był uprawnionym oskarżycielem w sprawach o przestępstwa ścigane z urzędu. W świetle powyższej argumentacji skarżącego, iż hipotetyczna możliwość niezachowania prawidłowej kolejności przeprowadzenia czynności zamknięcia śledztwa i sporządzenia aktu oskarżenia może powodować pozbawienie prokuratora przysługującego mu uprawnienia do wniesienia aktu oskarżenia w sprawie i w następstwie zaistnienie negatywnej przesłanki procesowej z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. jest w sposób oczywisty błędna. Analiza aktu sprawy nie pozwala również na uznanie – jak to sugeruje skarżący - że w niniejszej sprawie akt oskarżenia został sporządzony przed wydaniem postanowienia o zamknięciu śledztwa, a w dalszej kolejności, że pracownicy Prokuratury Okręgowej w C., bądź Sąd Rejonowy w C. dokonali zamiany załączonych do aktu sprawy dokumentów w postaci aktu oskarżenia i postanowienia o zamknięciu śledztwa, niezgodnie z faktyczną kolejnością ich sporządzenia.

Skarżący nie wykazał również, że nie zostały spełnione przesłanki tożsamości czynów zarzuconych i ostatecznie przypisanych skazanemu P. K. W realiach dowodowych niniejszej sprawy oczywistym było, iż Sąd – zarówno pierwszej, jak i drugiej instancji - dokonywały oceny tego samego zachowania oskarżonego, które stanowiło przedmiot oskarżenia. Także zatem dokonanie w wyroku Sądu odwoławczego pewnej modyfikacji opisu czynu przypisanego sprawcy i jego kwalifikacji prawnej, w oparciu o ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, a następnie w pełni podzielone przez Sąd II instancji, jako pozostające wciąż w ramach tego samego zachowania, nie naruszało tożsamości czynu warunkującego orzekanie w granicach skargi oskarżyciela.

Mając zatem na uwadze, że obrońca skazanego P. K. wniósł kasację od wyroku skazującego na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, zaś analiza akt sprawy nie pozwoliła na stwierdzenie zaistnienia uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k., kasację tę należało uznać za oczywiście bezzasadną i w oparciu o art. 535 § 3 k.p.k. jako taką oddalić.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

kc